

शिक्षा मंत्रालय
MINISTRY OF
EDUCATION

कौशल विकास और
उद्यमशीलता मंत्रालय
MINISTRY OF
SKILL DEVELOPMENT
AND ENTREPRENEURSHIP

भारतीय भाषा प्रौद्योगिकी समागम

तकनीकी अनि भारतीय भाषा शिखर सम्मेलन

दिनाङ्क: ३० सेप्टेम्बर देखि १ अक्टोबर २०२३

स्थान: डा. अम्बेडकर अन्तर्राष्ट्रिय केन्द्र, जनपथ, नयाँ दिल्ली

शिखर सम्मेलनको दुई दिनमा नियोजित मुख्य कार्यक्रमहरू र
गतिविधिहरू:

पहिलो दिन: ३० सेप्टेम्बर अक्टोबर २०२३

१०:०० बजे बिहान - ११:०० बजे बिहान पन्जिकरण अनि स्टलहरूको भ्रमण

११:०० बजे बिहान - १:०० दिउँसो उद्घाटन सत्र

०२:१५ अपरान्ह
०३:१५ अपरान्ह

सत्र १: भारतीय भाषाहरूको लागि प्रविधि:

क) भारतीय भाषाहरू र भारतीय भाषाहरूमा शिक्षण माध्यमको रूपमा शिक्षण प्रक्रियामा प्रविधिको भूमिका

ख) भाषा प्रवीणता, मूल्याङ्कन र सिकाइ परिणामहरूको मूल्याङ्कन परीक्षणको लागि प्रविधि

ग) भारतीय भाषा शिक्षकहरूको प्रशिक्षण

घ) परम्परागतबाट डिजिटल कक्षामा सेम्लेस् ट्रान्जिसन् (हाइब्रिड कक्षा)।

ङ) भारतीय भाषा केन्द्रित इकोसिस्टमलाई बढावा दिन प्रविधिको भूमिका -

	रोडम्याप (५ वर्षीय योजना)
०३:४५ अपरान्ह ५:०० बजे साँझ	<p>सत्र २: भारतीय भाषाहरूको लागि प्रविधि</p> <p>क) भारतीय भाषाहरू बीच अनुवाद ख) अनुवाद शुद्धता बढाउन मेसिन लर्निङको भूमिका ग) च्याटबटहरू र क्षेत्रीय भाषाहरूमा भर्चुअल सहायकहरू घ) बोली पहिचानको लागि भाषा मोडेलिङ ई) भारतीय भाषा लिपिहरूको लागि युनिकोड मानकीकरण</p> <p>आगामी ५ वर्षको निम्ति कार्ययोजना</p>
दोस्रो दिन: १ अक्टोबर २०२३	
१०:०० बजे बि. ११:१५ बजे बि.	<p>सत्र ३ : भारतीय भाषाहरूमा प्रविधि</p> <p>१) अपरेटिङ सिस्टम र सफ्टवेयर लोकलाइजेसन:</p> <p>क) भारतीय भाषाहरूको लागि प्रमुख ओएस (जस्तै एन्ड्रोइड, आईओएस, विन्डोज) को अनुकूलन। ख) क्षेत्रीय दर्शकहरूको लागि सफ्टवेयर UI/UX स्थानीयकरण।</p> <p>२) खोज इन्जिन स्थानीयकरण:</p> <p>क) भारतीय भाषा खोज एल्गोरिदम। ख) क्षेत्रीय भाषाहरूको अर्थगत बुझाइमा चुनौतीहरू।</p>

३) डिजिटल सामग्री प्लेटफर्महरू:

क) भारतीय भाषाहरूमा ई-लर्निङ प्लेटफर्महरू।

ख) क्षेत्रीय भाषाहरूमा अनलाइन ट्यूटोरियल र पाठ्यक्रमहरू।

ग) स्थानीय भाषाहरूमा डिजिटल साक्षरता प्रवर्द्धनका लागि सरकारी पहलहरू।

घ) क्षेत्रीय सामग्री प्रदान गर्ने OTT प्लेटफर्महरू।

ङ) ई-बुक प्लेटफर्म र क्षेत्रीय भाषा समर्थन।

च) क्षेत्रीय भाषाहरूमा समाचार वेबसाइटहरू र एपहरू।

4) भारतीय भाषा माध्यममा अध्ययन गर्ने विद्यार्थीहरूको लागि रोजगारीका अवसरहरू

आगामी ५ वर्षको निम्ति कार्ययोजना

११:४५ बजे बि.
०१:०० बजे दि.

सत्र ४: भारतीय भाषाहरूमा प्रविधि

१. MoE, कौशल, उद्योगहरू, इस्टार्टअप-इको सिस्टम, GOI अन्तर्गत विभिन्न विभागहरू, NGOs र राज्य सरकारहरू अन्तर्गत संस्थानहरूको भूमिका।

२. भारतीय भाषाहरूमा जेनेरेटिभ एआई

३. भारतीय किबोर्डको विकास।

४. भारतीय लिपिहरूको लागि हस्तलेखन मान्यता।

५. भारतीय भाषाहरूको लागि भ्वाइस-देखि-टेक्स्ट रूपान्तरण।

६. इशारा-आधारित इनपुटहरू र भाषा अनुवाद।

आगामी ५ वर्षको निम्ति कार्ययोजना

०२:१५ अपरान्ह
०३:३० अपरान्ह

सत्र ५: भारतीय भाषाहरू मार्फत प्रविधि

१) भारतीय भाषाहरू मार्फत सीप।

क) भाषामा आधारित पाठ्यक्रम विकास।

ख) भारतीय भाषाहरू मार्फत सीप विकासको लागि डिजिटल प्लेटफर्म।

ग) भारतीय भाषाहरू मार्फत व्यावसायिक प्रशिक्षण।

घ) क्षेत्रीय भाषाहरू मार्फत सञ्चालन गरिएको मूल्याङ्कन अनि परीक्षण।

ङ) भारतीय भाषाहरू मार्फत Peer-to-peer सीप-साझेदारी प्लेटफर्म।

च) स्थानीय समुदायहरू मार्फत सहयोगी सिकाइका पहल।

२) भारतीय भाषाहरू मार्फत AR, VR/MVR जस्ता टेक्नोलोजीको फाइदा उठाउने इमर्सिभ शिक्षा।

३. स्थानीयकृत प्रयोगकर्ता अनुभवहरू:

क) भारतीय भाषाहरू मार्फत इन्टरफेस डिजाइन सिद्धान्तहरू।

ख) भारतीय भाषाहरू मार्फत उपयोगिता परीक्षण र प्रतिक्रिया सङ्कलन।

ग) सफल भारतीय भाषा अनुप्रयोगहरूको केस स्टडी।

४. आर्टिफिशियल इन्टेलिजेन्स र डाटा एनालिटिक्स, भारतीय डिजिटल फुटप्रिन्टहरू मार्फत भाव विश्लेषण (सेन्टिमेन्टल एनालाइसिस):

क) भारतीय भाषा डाटासेटहरू मार्फत एआई मोडेलहरू प्रशिक्षण।

ख) क्षेत्रीय डिजिटल फुटप्रिन्ट मार्फत प्रयोगकर्ता व्यवहार र प्राथमिकताहरू विश्लेषण।

आगामी ५ वर्षको निम्ति कार्ययोजना

08:00 बजे दिउँसो - **0५:१०** बजे साँझ समापन सत्र - रिपोर्ट अनि र्याप-अप नोट